

**Glansrijke overwinning
in de thuishopiezaak**

**De weg naar het
nieuwe thuishopiestelsel**

**Nominaties
Gouden Notekraker 2012**

**Uitspraak hof in de
kabelprocedure**

**Erwin Angad-Gaur
op de bres voor
het radiomodel**

Interview Karin Bloemen

inhoud

'Ik word niet meer afgeleid door onzekerheid'	5
Glansrijke overwinning NORMA in de thuiskopiezaak	10
De weg naar het nieuwe thuiskopiestelsel	12
Nominaties Gouden Notekraker 2012	16
Video On Demand	19
Uitspraak hof in de kabelprocedure	20
Erwin Angad-Gaur op de bres voor het radiomodel	22

colofon

NORMA - naburige rechten musici en acteurs

Louise Wentstraat 186

1018 MS Amsterdam

Postbus 2995

1000 CZ Amsterdam

T 020 - 627 27 98

E info@stichtingnorma.nl

www.stichtingnorma.nl

Redactie

Wisso Wissing (hoofdredacteur)

Betty Harsveld (eindredacteur)

Maaïke Boomstra, Marjan Feiken,

Olga Meijer, Anita Verheggen

Met medewerking van

Marco Caspers

Vormgeving

Robert Swart

Druk

Boeiijinga, Apeldoorn

Omslag: Karin Bloemen (beeld: Rob Becker)

Voorwoord

De thuiskopievergoeding heeft, na de glansrijke overwinning van NORMA in de zaak tegen de Staat voor opheffing van de bevrozing van het thuiskopiestelsel, zeker weer een toekomst. De rechter heeft bepaald dat de Staat onrechtmatig heeft gehandeld door geen thuiskopievergoeding in te voeren op iPods en harddiskrecorders. Men zal nu van staatswege stappen moeten nemen om die onrechtmatige situatie op te heffen. Daarnaast is de Staat ertoe veroordeeld de schade vanaf 2007 te vergoeden. NORMA is samen met andere betrokkenen begonnen om die schade te laten vaststellen. Daarvoor worden nu specialisten ingeschakeld. Op korte termijn zal een juridische procedure worden gestart om de hoogte van de schade door de rechter te laten vaststellen. Voor de toekomst ligt het voor de hand dat er nu een modern thuiskopiestelsel komt zoals dat in de meeste Europese landen bestaat. Daar wordt een heffing over vele (digitale) dragers en apparaten verspreid, waardoor de heffing op een iPod nog maar een paar euro is. Met trots en dankbaarheid kijken we terug op de afgelopen vijf jaar, waarin wij schouder aan schouder met onze aangeslotenen zijn opgetrokken. Na de succesvolle lobby tegen de afschaffing van het thuiskopiestelsel zal NORMA, met andere cbo's en beroepsorganisaties van makers, een lobby starten voor een sterk auteurscontractenrecht. Het verbeteren van de contractuele positie van makers en uitvoerende kunstenaars is ook hard nodig! In juli 2011 is het wetsvoorstel auteurscontractenrecht naar de Raad van State gezonden en het advies van de Raad van State is inmiddels bij de regering bekend. Over de tekst is ons nog niets bekend, maar afgaande op het eerdere persbericht van het kabinet, is met name de filmrechtregeling nog verre van ideaal. Nu is het moment om de huidige onvrede over het ontbreken van een billijke vergoeding voor wijdverspreid gebruik van het werk van audiovisuele makers eindelijk weg te nemen met een goede wettelijke regeling. Vaststaat dat de lobby niet eenvoudig is, omdat de filmproducenten en omroepen andere belangen hebben.

In de afgelopen maanden is door het ministerie van Justitie ongetwijfeld nog aan het wetsvoorstel gesleuteld. Het zou

een dezer dagen naar de Tweede Kamer worden gestuurd. Door de val van het kabinet-Rutte is nog onduidelijk wat er vervolgens gaat gebeuren. De kans is aanwezig dat dit onderwerp controversieel wordt verklaard. In dat geval zal het niet door de demissionaire regering behandeld worden. Dat betekent uitstel totdat er nieuwe verkiezingen zijn geweest en er een nieuw kabinet is geformeerd. Er bestaat echter ook de mogelijkheid dat het wetsontwerp wel deze zomer in behandeling kan worden genomen. Dat is te hopen, want de behoefte aan wettelijke versterking is groot. Dit blijkt ook uit de uitspraak van de rechter in onze zaak tegen de kabelmaatschappijen. Uitvoerende kunstenaars kunnen volgens het hof collectief geen aanspraak maken op een vergoeding voor het doorgeven van hun prestaties via de kabelnetten. Dit recht zou zijn vervallen, doordat de techniek van de kabeluitzending zou zijn veranderd. Dit kan nooit de bedoeling zijn geweest van de (Europese) wetgever. Hopelijk kan het auteurscontractenrecht soelaas bieden, wanneer hierbij gekozen wordt voor technologie-neutrale wetgeving. Dus de kabelmaatschappijen die verdienen aan de prestaties van de uitvoerende kunstenaars zouden een vergoeding moeten afdragen, ongeacht de techniek!

Aanpassing van de wet zal ook noodzakelijk zijn, mocht in juni door de koepelorganisatie van de Verenigde Naties voor intellectueel eigendom, WIPO, besloten worden tot een nieuw audiovisueel verdrag voor uitvoerende kunstenaars. Doordat een audiovisueel verdrag ontbreekt, is er grote achterstand in de (inter)nationale bescherming van de economische en morele rechten van uitvoerende kunstenaars zoals acteurs die werken in de film- of televisiesector.

Met dit alles wordt maar weer aangetoond dat NORMA meer is dan een incasso- en verdeelorganisatie. NORMA behartigt de belangen van uitvoerende kunstenaars en uit de praktijk van alledag blijkt de noodzaak hiervan.

Amsterdam, mei 2012

Wisso Wissing, Directeur NORMA

‘Ik word niet meer afgeleid door onzekerheid’

Karin Bloemen wordt wel de enige echte Hollandse diva genoemd. In haar 29-jarige carrière heeft deze powervrouw ieder denkbaar glazen plafond in de theater- en kleinkunstwereld doorbroken. Ze toert momenteel door Nederland met een groots opgetuigde personalityshow en geeft tussen de bedrijven door leiding aan haar eigen La Bloemen Productions. Dat kantoor blijkt ook aantrekkelijk voor andere artiesten.

Tekst: Anita Verheggen

Met in totaal 110 optredens behoort de tournee van Bloemens personalityshow *Absobloodylutely Bloemiliciously Fanf*ckintastic* tot de echt grote theater-evenementen van dit jaar in Nederland. Bloemen pakt groots uit met een liveband, zangeressen, danseressen en niet te vergeten de unieke kostuums van haar vaste ontwerper. Al met al een enorme logistieke operatie.

Zo'n show is topsport, hoe bereid je je daarop voor?

‘Alle randverschijnselen moeten goed in orde zijn. Het vervoer moet goed geregeld zijn en iedereen moet goed gegeten hebben voordat de show begint. Ik zorg er altijd voor dat mijn crew één dag moet bouwen en de volgende dag niet zodat ze niet helemaal

stuk zitten. Als je de ene dag in Middelburg zit en de andere in Maastricht is dat natuurlijk heel zwaar voor de technische crew. Maar je bouwt wel een voorstellingsconditie op. In het begin is het allemaal zwaar, maar op een gegeven moment is het een soort van makkelijk want dan weet je het wel. Dan weet je waar de spanningsbogen liggen en waar je wel en niet kracht moet zetten en dan is het zeer wel te doen. Maar qua verantwoordelijkheid is het wel heel zwaar. Ik moet ervoor zorgen dat de tent goed op orde is en dat ik privé geen uitglijders maak want dat heeft natuurlijk een enorme terugslag op m'n werk. Gisteren heb ik getennist maar het was koud en dan merk ik 's avonds dat het te veel terugslaat op m'n stem. Dus dan moet ik jammer genoeg stoppen. Je hele dag staat in het teken van die show: je

mag niets blesseren, jezelf niet overschreeuwen en nergens heen gaan waar je ongelukkig kan krijgen. Ik ben van de winter niet gaan schaatsen. Stel je voor, je schaatst op de gracht en je gaat door een gleuf. Dat kan ik me niet permitteren. Sommige mensen uit de show hebben een understudy maar ik kan toch moeilijk naar zo'n theater bellen en zeggen: “Laat Simone Kleinsma me maar even vervangen.” Karin Bloemen met in de hoofdrol Simone Kleinsma, dat is een beetje gek.’

Een enorme druk, lijkt me.

‘Er staat inderdaad een enorme druk op de ketel, die ik na negenentwintig jaar natuurlijk wel een beetje gewend ben, maar af en toe... Het wordt lente en dan zie ik allemaal mensen op een terrasje zitten en denk: oh

ja, dat is ook zo, dat kan je ook doen. Maar die optie heb ik niet, want ik moet naar Enschede of Hengelo, regelmatig m'n zanglesje doen en gemasseerd worden of naar de fysio omdat er een spier in de kreukels ligt. Mijn rug heeft het nogal zwaar te verduren vanwege de kostuums die ik draag. Dat is de echte topsport in mijn show: de kostuums wegen twaalf kilo en die moet ik over de Bühne torsen. Dat is soms wel eens een dingetje hoor, poeh, poeh. Je moet dus ook een beetje lief zijn voor jezelf als artiest om ervoor te zorgen dat je je niet helemaal over de kop werkt. De boog kan niet altijd gespannen zijn, dus moet ik proberen daar balans in te brengen. En dat moet ik ook doen voor mijn mensen. Ik ben verplicht om mijn technische crew goed te verzorgen.'

Je bent in 1995 gestart met La Bloemen Productions en dus verantwoordelijk voor werkelijk alles.

'Jarenlang stond mijn huis garant voor de shows die ik speelde. Men zei: "Hartstikke leuk dat je die voorstellingen wilt spelen maar dan moet je wel even je huis cederen want er moet toch iets of iemand gaan betalen voor de lening als die niet terug kan worden betaald via de show." Op een gegeven moment zat ik bij IDTV (vrije tv-producent, red.). Die investeerde de winst die ik maakte in een andere artiest. Dat vond ik zo bizar, ik dacht: waarom werk ik dan zo hard? Om alleen maar een ander het voordeel te laten hebben? Dat slaat toch helemaal nergens op!'

Was dat ook je motief om een eigen bedrijf te beginnen?

'Ja, en ik doe toch al alles zelf. Ik bedenk alles zelf, ik neem zelf de mensen aan, ik schrijf de show zelf en ben alleen maar be-

Als je samen deelt, heb je ook het voordeel van elkaars kennis

zig om de kwaliteit van de productie te verbeteren. Je maakt tropenjaren door en dan gaat de winst naar de producent! Ik laat dat soort zaken toch niet afhangen van degene die eigenlijk alleen maar de boekingen heeft gedaan?! Toen heb ik besloten om mijn eigen kantoor op te starten. En dan zal ik af en toe ook wel eens ergens geld verliezen, maar dat is dan mijn eigen beslissing geweest. Nu weet ik wat er gaat gebeuren met de investering en met de winst. Het was natuurlijk een hele grote stap want achteraf kom je veel verantwoordelijkheid tegen waar je niet op gerekend had.

Ik heb nu vijftientig man personeel lopen, vijf op kantoor en twintig mee op tour. Die

moeten allemaal eten en hebben allemaal een hypotheek. Ik mag dus niet verzaken.'

Jij bent eigenlijk een CEO...

'Haha, eigenlijk meer een dga, een directeur-grootaandeelhouder. Je hebt de zorgen die horen bij het zelfstandig ondernemerschap. Maar je hebt ook de voordelen. Ik mag bepalen wat ik wil en ik mag zeggen wanneer ik wel en niet wil spelen. Dat voordeel heeft Joop van den Ende ook. Ik heb me nog nooit door iemand laten vertellen wat ik wel en niet moet doen.'

Brigitte Kaandorp, Sara Kroos en Richard Groenendijk hebben zich inmiddels ook bij

jouw kantoor aangesloten met hun productiemaatschappijen. Hoe is dat zo gekomen?

'Ik realiseerde me dat ik dit niet nog twintig jaar volhoud. En de mensen op kantoor hebben zo'n goed systeem, zijn facilitair zo bewaam. Als het voor mij goed kan gaan, waarom kan het dan niet ook goed gaan voor een van mijn collega's?

Brigitte kwam vier jaar geleden bij me langs en zei: "Ik heb zo'n zin om de touwtjes in eigen hand te nemen, zoals jij. Wat moet ik doen?" Ik heb gezegd: "Als je slim bent, ga je niet zelf het wiel uitvinden, maar stap je bij mij in zodat je facilitair kunt inhuren en niet alles zelf opnieuw moet opstarten. En het is jouw bedrijf, jij bepaalt en beslist."

Dat is natuurlijk superleuk. Nu heeft zij ook het voordeel van een eigen bedrijf, wat natuurlijk helemaal te gek is. Met Sara Kroos is het net zo gegaan. Ik heb niets met hun artistieke lot te maken, maar zorg gewoon dat zij faciliteiten krijgen.'

Gezien de barre tijden met de forse btw-verhoging op de toegangskaarten is zo'n samenwerkingsverband misschien ook geen overbodige luxe...

'En de bezoekersaantallen blijven achter. Dat is gewoon schrikbarend. Men dacht dat er door de btw-verhoging 15% minder bezoekers zouden komen, maar het lijkt soms wel 50%! Het is voor de theaters echt heel moeilijk geworden om die zaal nog gevuld te krijgen. En dat geldt voor elk genre, van dans en toneel tot cabaret. Ook voor mij is het niet anders, we moeten alles op alles zetten om mensen te motiveren naar de show te komen. Terwijl het een van de mooiste shows is die ik heb gemaakt...'

Dat heeft misschien ook te maken met het beeld van de podiumkunsten dat de over-

Speciaal optreden oud-winnaars Rowwen Hèze en Karin Bloemen tijdens de uitreiking van de Gouden Notekraker 2009 (beeld: Minke Faber)

heid de laatste jaren heeft neergezet.

'Ik kan me daar erg kwaad over maken. Ik ben al negentien jaar zelfstandig ondernemer en heb nog nooit één cent subsidie gehad. Ik heb altijd alles zelf betaald, dus ik ben in elk geval geen linkse hobby! De overheid moet podiumkunsten natuurlijk ondersteunen, hoewel het logisch is dat er in deze tijd ook daar op de een of andere manier wordt bezuinigd. Maar de beeldvorming van de podiumkunstenaars als zouden het allemaal een stelletje uitvreter zijn, is natuurlijk schandalig.'

Je moet volop investeren in je producties. Hoe is het ondertussen met je inkomstenbronnen?

'Die worden er niet groter op. Vroeger verkocht ik tien- tot vijftienduizend cd's per album, nu zijn dat er misschien nog tweeduizend. Met mp3-downloads verdien ik niets. Stel dat alle artiesten zich zouden terugtrekken en niets meer zouden maken: dan heb je een internetkabel met niets. Artiesten zouden zich veel meer moeten verenigen. We moeten onze krachten bundelen, net als ik doe met mijn bedrijf. Als je samen deelt, heb je ook het voordeel van elkaars kennis. Ik kan er nog steeds gek van worden als ik hoor dat jonge artiesten hun auteursrechten niet uitbetaald krijgen door hun manager, gewoon omdat ze niet weten dat ze daar recht op hebben. Producenten profiteren gewoon van de onwetendheid van jonge artiesten en houden de auteursrechten in eigen zak. Maar dat mag niet, het is schandalig. Het is ons werk, daar moet voor betaald worden!'

Maar dat moet je afdwingen en artiesten staken nooit.

'Omdat we zo ontzettend verantwoordelijk

In de negenentwintig jaar dat ik in het vak zit ben ik vijf keer ziek geweest

zijn voor wat we doen, ons zo ontzettend verplicht voelen om kwaliteit te leveren en ons publiek te bedienen. Het is de meest dienstbare sector ooit. In de negenentwintig jaar dat ik in het vak zit ben ik vijf keer ziek geweest. Ik denk dat niet veel mensen mij dat kunnen nazeggen. Ik zou zo graag willen dat we als artiesten elkaars ervaringen delen, samen standpunten innemen en echt inhoudelijk op één lijn komen. Dat je de za-

ken afdwingt zoals het hoort en dat het respect voor de kunstenaars weer terugkomt in de samenleving, zeker bij de overheid.'

Je bent op z'n zachtst gezegd een veelzijdig artieste: je acteert, schrijft, zingt, produceert. Zijn er nog nieuwe artistieke uitdagingen die je aan wilt gaan?

'De uitdaging is er altijd want je vecht, artistiek-inhoudelijk gezien, altijd voor wat je wilt zeggen en voor het voetlicht wilt brengen. Hoe krijg je de mensen mee in een gedachte, een gevoel, een filosofie. Soms keer je een filosofie om en zet je die om in humor, in muziek en in een lied. Waardoor je de mensen echt kunt aanraken, want dat is toch altijd weer de opdracht. Die uitdaging is constant. In mijn shows ben ik heel langzaam gegroeid van een typeur naar iemand die verhalen kan vertellen met een eigen stem. Ik vertrouw veel meer op wat ik voel, wat ik vind en wat ik mag en moet zeggen. Ik word niet meer afgeleid door onzekerheid. Als mensen mijn mening vragen, heb ik die. Dat is een boog die ik de afgelopen negenentwintig jaar heb doorgemaakt en dat is zo spannend. Met mijn stem en met de types die ik uit de grote grabbeldoos kan halen wil ik mensen zo bewegen en zo aanraken dat ze totaal anders de zaal uit komen dan dat ze erin gingen. Het is toch toveren wat je doet. Mensen kunnen zo hard lachen. De dalai lama zei eens in een interview: "Via de lach kom je binnen in iemands ziel." De mensen zijn helemaal verhard door wat ze op de tv zien. En het is onze plicht om die luiken weg te halen, de ogen te openen en om te zorgen dat we via de lach weer de ziel in kunnen zodat de mensen verantwoordelijkheid voelen voor elkaar en de wereld. Dat is de taak en de uitdaging die we hebben als makers.' 🍷

Een nieuw makersplatform: de lancering van EU1

Afgelopen februari is een nieuw makersinitiatief gelanceerd: EU1. Dit platform is een initiatief van Waldemar Torenstra, Ruben Nicolai, Marko van Kampen en Maarten Beucker Andreae en is bedoeld om eigen ondernemerschap van makers te stimuleren.

Op dit nieuwe platform kunnen professionele film- en televisiemakers hun ideeën voor nieuwe programma's, films, series aan het Nederlandse publiek tonen én samen met kijkers draagvlak creëren om dit idee daadwerkelijk uit te kunnen

voeren. De kijker kan de plannen steunen door ze te delen via social media, maar ook door direct geld te investeren in een productie: crowd funding. Dit alles kan via de internetsite EU1.tv en via de on-demandkanalen van de kabel (UPC en Ziggo). Makers die voldoende budget weten te genereren, produceren vervolgens hun projecten om ze daarna via het platform (betaald) uit te zenden. Behalve voor nieuwe ideeën, is er op EU1.tv ook ruimte om werk te plaatsen dat al geproduceerd is.

Belangrijk aan dit initiatief is dat EU1 géén overdracht van rechten van de makers eist en dat 85% van elke euro die wordt verdiend met het project terugvloeit naar de makers. De overige 15% die door EU1 wordt verdiend, wordt geïnvesteerd in onderhoud en innovatie van het platform.

Over de rechten die de cbo namens de acteurs beheert, worden met EU1 goede afspraken gemaakt.

NORMA aangewezen als verdeelorganisatie voor alle thuiskopiegelden

Met ingang van 1 januari van dit jaar is NORMA door Stichting de Thuiskopie weer aangewezen als verdeelorganisatie voor thuiskopie-audiogelden, en daarmee voor alle thuiskopiegelden. NORMA was immers altijd al aangewezen als verdeelorganisatie voor de videogelden, audio-live en interactief.

Vanaf 2004 zijn deze gelden verdeeld op basis van een overeenkomst tussen Thuiskopie en Sena. Aan die situatie is nu een einde gekomen. In goed overleg heeft NORMA voor de

uitvoering van de repartitie van de audiogelden een service-overeenkomst gesloten met Sena. De data op basis waarvan de repartitie plaatsvindt blijven hetzelfde: een mix van download- en uitleengegevens, die exact het feitelijk gebruik weer geven.

Sena zal de repartitie van de jaren tot en met 2010 zelf afhandelen en naar verwachting zal eind dit jaar de eerste repartitie in opdracht van NORMA plaatsvinden voor het jaar 2011.

Glansrijke overwinning NORMA in de thuiskopiezaak

Na jarenlang procederen tegen de Staat voor opheffing van de bevrozing van het thuiskopiestelsel, heeft het recht eindelijk gezegevierd. Het gerechtshof Den Haag heeft een streep gehaald door het eerdere vonnis van de rechtbank en bepaald dat de Staat onrechtmatig heeft gehandeld door geen thuiskopievergoeding in te voeren op mp3-spelers en dvd-harddiskrecorders.

Tekst: Maaïke Boomstra

Deze uitspraak is een enorme doorbraak. Hoewel in de wet staat dat acteurs en musici recht hebben op een thuiskopievergoeding op elk voorwerp dat 'bestemd is om een werk ten gehore te brengen, te vertonen of weer te geven', werden slechts blanco cd's en dvd's belast met een thuiskopievergoeding. Het thuiskopiegedrag heeft zich echter verplaatst naar moderne dragers. De overheid heeft vijf jaar lang geweigerd om daarvoor nieuwe vergoedingen in te voeren. Daarom is NORMA al in 2007 samen met de vakbonden Ntb en FNV KIEM en een aantal individuele artiesten gestart met een procedure tegen de Staat. Nu heeft het hof op 27 maart jl. bepaald dat de Staat het thuiskopiestelsel niet had mogen bevrozen en al in 2007 een heffing had moeten invoeren op digitale audiospelers en digitale videorecorders (hierna: digitale dragers).

Het hof toetste allereerst de huidige Nederlandse wet over het thuiskopiestelsel aan Europese wetgeving (de Auteursrechtlijn). Deze richtlijn schrijft voor op welke wijze een

lidstaat ervoor mag kiezen om, zonder voorafgaande toestemming van rechthebbenden, het kopiëren van muziek en filmwerken in de privésfeer toe te staan. Op dat moment rust er een verplichting op die lidstaat om te voorzien in een 'billijke vergoeding' voor het nadeel dat rechthebbenden hierdoor lijden. Het hof refereert aan een aantal overwegingen uit recente Europese rechtspraak die het begrip 'billijke vergoeding' nader uitlegt, waaronder:

- De hoogte van de thuiskopievergoeding moet verband houden met de schade die rechthebbenden lopen doordat hun beschermde werken worden thuisgekopieerd.
- Als nuttig criterium voor de hoogte van de vergoeding dient rekening te worden gehouden met het 'potentiële nadeel' dat rechthebbenden ondervinden als gevolg van het thuiskopiëren.
- Het is niet noodzakelijk om aan te tonen dat de personen die een apparaat waarop zij thuis kunnen kopiëren tot hun beschikking hebben, die kopieën ook daadwerkelijk maken. Men wordt namelijk geacht volledig

gebruik te maken van de functies van dergelijke apparaten, waaronder het maken van kopieën.

- Het maken van een thuiskopie moet worden beschouwd als een handeling die de betrokken rechthebbenden kan benadelen.
- De persoon die de kopie kan maken zonder daarvoor toestemming nodig te hebben van de rechthebbende, benadeelt de rechthebbende en is daarom verplicht dat nadeel te compenseren.
- Er moet een verband bestaan tussen de toepassing van de heffing op apparaten en het vermoedelijke gebruik voor het maken van kopieën voor privégebruik.
- De Auteursrechtlijn verplicht de lidstaten om te verzekeren dat de billijke vergoeding voor het thuiskopiëren daadwerkelijk wordt geïncasseerd. Het louter instellen van een thuiskopiestelsel kan hen niet ontslaan van die verplichting.

Argumenten Staat waren geen goede redenen tot bevrozing

De Staat had o.a. de volgende argumenten aangevoerd die de bevrozing van het thuiskopiestelsel zouden rechtvaardigen:

- debatten over toekomstige nationale of internationale wetgeving;
- lopende juridische procedures;
- onwerkbaarheid van het stelsel;
- toepassing van technische beschermingsmaatregelen;
- vermeende problematiek met het verdelen van de thuiskopiegelden;
- recente digitale ontwikkelingen (zoals clouds, iTunes en Spotify).

Het hof bepaalde echter dat, in het licht van bovengenoemde overwegingen, deze omstandigheden geen rol mogen spelen bij de vraag of aan de rechthebbenden een billijke

vergoeding toekomt via een heffing op digitale dragers.

Thuiskopiestelsel wél werkbaar

Bovendien kon het argument van de Staat dat het thuiskopiestelsel onwerkbaar zou zijn, het hof niet overtuigen. Zij zag namelijk niet in waarom het niet mogelijk zou zijn om digitale dragers naar rato van hun opnamecapaciteit van een heffing te voorzien, indien uit onderzoek blijkt dat die capaciteit in de praktijk – voor een méér dan verwaarloosbaar deel – wordt gebruikt voor het kopiëren van beschermd materiaal. Indien er wel sprake zou zijn van een onwerkbaar stelsel, zou de Staat volgens het hof zélf verantwoordelijk zijn om tijdig voor een wel werkbaar stelsel te zorgen, of om de uitzondering op het thuis kopiëren ongedaan te maken.

Marktonderzoek

Het hof bevestigt dat de door NORMA ingebrachte marktonderzoekgegevens bewijzen dat in ieder geval vanaf begin 2007 de digitale dragers een niet verwaarloosbaar aandeel op de Nederlandse markt innamen en dat zij voor een substantieel deel voor het maken van thuiskopieën worden gebruikt. Ook wordt uit deze gegevens duidelijk dat het kopiëren op blanco cd's en dvd's – waar wel een heffing op rust – afneemt, terwijl het kopiëren op de digitale dragers toeneemt. Het is daarom aannemelijk dat het kopiëren op eerstgenoemde media wordt vervangen door het kopiëren op digitale dragers.

Verband nadeel en hoogte billijke vergoeding

Het hof maakt ook korte metten met de redenering van de rechtbank dat het niet uitmaakt via welke weg de rechthebbenden de billijke vergoeding ontvangen. De rechtbank bepaalde namelijk dat de volledige billijke vergoeding ook kon worden bekostigd uit alleen een heffing op blanco cd's en dvd's, waarbij het aan de rechthebbende zou zijn om aan te tonen dat hij *geen* billijke vergoeding ontvangt.

Het hof redeneerde dat wanneer de Staat voor een thuiskopiestelsel kiest waarin de

heffing moet worden geïncasseerd op apparaten die voor het maken van thuiskopieën gebruikt worden, de Staat niet zonder gegronde redenen één of meer dragers kan uitsluiten, indien blijkt dat deze – in méér dan te verwaarlozen mate – gebruikt worden voor het maken van thuiskopieën.

Nu de billijke vergoeding volledig wordt gefinancierd door een heffing op één of twee (in

betekenis afnemende) dragers en niet op andere (in belang toenemende) dragers, kan niet worden gesproken van een samenhangend stelsel, omdat de lasten willekeurig en eenzijdig worden gelegd op de gebruikers van blanco cd's en dvd's.

Beslissing

Op basis van bovengenoemde overwegingen kwam het hof tot de conclusie dat de Staat onrechtmatig – want in strijd met Europese regelgeving – heeft gehandeld door de digitale dragers niet als voorwerpen aan te wijzen waarover een thuiskopieheffing verschuldigd is. Daarom is de Staat veroordeeld tot

een schadevergoeding die via een aparte procedure zal moeten worden vastgesteld. In deze zogenoemde schadestaatprocedure zal ook moeten worden vastgesteld wat de hoogte van de heffingen moet zijn die de Staat al veel eerder had moeten vaststellen. Volgens het hof kan deze in ieder geval niet nul zijn.

Persaandacht

Deze overwinning van NORMA op de Staat is snel opgepakt door de media en breed uitgemeten in de pers. Zo gaf

directeur Wissing naast verschillende radio interviews, een televisie-interview bij NOS op 3 (te zien op de website van NORMA) en belde dj Giel Beelen van 3FM met mede-eiser Carel Kraayenhof. Verder besteedden een aantal landelijke dagbladen en tientallen websites aandacht aan de uitspraak van het hof, zoals *De Volkskrant*, *NRC*, *De Telegraaf*, *Parool.nl*, *Nu.nl*, *RTL Nieuws.nl*, *Webwereld* en *Tweakers*. 📺

De weg naar het nieuwe thuiskopiestelsel

Nadat de thuiskopiespecial van het *NORMA Nieuws* in november vorig jaar is verschenen, is NORMA actief haar lobby voor behoud van het thuiskopiestelsel begonnen. Naast het maken van filmpjes heeft NORMA samen met een aantal uitvoerende kunstenaars bijna alle Kamerfracties gesproken. Daarna zijn de debatten over het downloadverbod en het thuiskopiestelsel losgebarsten. Ook door de nieuwe ontwikkelingen in Europa en de overwinning van NORMA in het hoger beroep tegen de Staat over de bevrozing van het thuiskopiestelsel, leeft het onderwerp meer dan ooit.

Tekst: Marco Caspers en Maaïke Boomstra

Zoals al uitvoerig aan bod is gekomen in de vorige editie van het *NORMA Nieuws*, heeft NORMA in aanloop naar de debatten in de Tweede Kamer over het auteursrecht, een actiefilmpje opgenomen waarin makers en uitvoerende kunstenaars pleiten voor behoud van het thuiskopiestelsel (voor het filmpje, zie: www.stichtingnorma.nl). Dit filmpje is vervolgens breed verspreid via de pers, Twitter en Facebook.

NORMA heeft voorafgaand aan de debatten in de Tweede kamer in november jl. samen met de aangeslotenen Bob Fosko, Anna Drijver, Vincent Croiset, Loes Luca en Peter Blok gesprekken gevoerd met verschillende fractieleden- en medewerkers van het CDA, D66, GroenLinks, PvdA, PVV en SP. Tijdens deze gesprekken is, met ondersteuning van

het filmpje, geprobeerd de fractieleden te overtuigen van het belang van het behoud van de thuiskopieregeling. Ook heeft een delegatie van de Consumentenbond en de vakbonden Ntb en FNV KIEM voor het debat een petitie aangeboden aan de Tweede Kamer, waarbij zij o.a. hebben gepleit voor een modern en volwaardig vergoedingensysteem voor thuiskopieën.

Debatten downloadverbod en thuiskopiestelsel

Het debat in de Tweede kamer vond in twee termijnen plaats. Het voorstel van staatssecretaris Teeven om het thuiskopiestelsel af te schaffen in ruil voor een downloadverbod werd hierin uitvoerig besproken. Getoetst werd in hoeverre dit voorstel op voldoende draagvlak kon rekenen in de Tweede

Kamer, zodat Teeven daarmee rekening kon houden bij de voorbereiding van nieuwe wetgeving.

Allereerst bleek een meerderheid van de fracties het downloadverbod zeer onwenselijk te vinden, omdat hiermee de privacy van internetters zou worden aangetast en partijen individuele burgers konden gaan aanspreken. Uiteindelijk werd een PVV-motie tegen het downloadverbod dan ook met een grote Kamermeerderheid aangenomen. Daarnaast waren D66, GroenLinks, de SP en de Partij voor de Dieren ook voor een modernisering van het thuiskopiestelsel. GroenLinks en de SP dienden daartoe een motie in om uitbreiding van heffingen nader te onderzoeken. Hoewel Teeven in de debatten heeft aangegeven dat hij zonder downloadverbod verplicht is om nieuwe heffingen in te voeren, kreeg deze motie toen nog onvoldoende steun.

Benoeming nieuwe voorzitter SONT

Naast de politieke debatten zijn er ook op andere terreinen volop ontwikkelingen. Zo is Marco Pastors recent benoemd tot nieuwe voorzitter van SONT (Stichting Onderhandelingen Thuiskopieergoeding). Hij is aangesteld tot 1 januari 2014. Zijn taakopdracht is, naar wij begrepen hebben, om op basis van de nu ontstane situatie te onderzoeken of een nieuw thuiskopiestelsel en/of een interim regeling mogelijk is. Hij heeft inmiddels hierover een advies uitgebracht aan Justitie.

Europese ontwikkelingen

Antwoorden Europese Commissie over Nederlands thuiskopiestelsel

Ook op Europees niveau krijgt het thuiskopiestelsel aandacht. Europarlementariër Emine

Petitie tegen het downloadverbod (beeld: J. van Leeuwen)

Bozkurt (PvdA) heeft namelijk vorig jaar aan de Europese Commissie de vraag voorgelegd in hoeverre de Nederlandse plannen tot afschaffing van het thuis kopiëerstelsel in overeenstemming zijn met Europese regelgeving. Begin dit jaar heeft de verantwoordelijke euro-

commissaris Michael Barnier geantwoord dat de afschaffing van de thuis kopiëerheffing in strijd kan zijn met Europese wetgeving, indien niet wordt gegarandeerd dat rechthebbenden op een andere manier voor de privé kopiëën zullen worden gecompenseerd. Nu het parle-

mentaire debat in Nederland nog gaande is, kan de Europese Commissie de Nederlandse wet nog niet grondig analyseren. Wel wordt aangetekend dat de Europese Commissie 'niet zal aarzelen om deze kwestie bij de Nederlandse autoriteiten aan te kaarten'.

Europese harmonisatie

Verder heeft Barnier op 23 november jl. een mediator aangesteld (António Vitorino) om in Europees verband een dialoog over het thuiskopiëstelsel te starten en te begeleiden. In de maand april van dit jaar is hij het consultatieproces gestart met de volgende doelen voor ogen:

- het streven naar methodes om de problemen van de uiteenlopende thuiskopiëstelsels, die het functioneren van de handel op de Europese markt negatief beïnvloeden, te ondervangen;
- het beoordelen van de werking en omvang van het kopiëren voor eigen gebruik in de zich snel ontwikkelende digitale omgeving.

Vitorino heeft alle stakeholders en organisaties verzocht een vragenlijst in te vullen met oplossingen voor de volgende kwesties:

- een methode om de tarieven vast te stellen;
- grensoverschrijdende verkoop van beeld- en geluidsdragers;
- vaststelling van de persoon of entiteit die de heffing dient te betalen
- zichtbaarheid van de heffing;
- thuiskopiëren in het kader van nieuwe digitale distributievormen van auteursrechtelijk beschermd materiaal en de gevolgen voor het heffingensysteem.

Hoe nu verder?

Bovenstaande ontwikkelingen wijzen erop dat de staatssecretaris niet zonder meer zijn plannen tot afschaffing van het thuiskopiëstelsel kan doorzetten. Nu de Tweede Kamer zich heeft uitgesproken tegen een downloadverbod, ligt modernisering van het thuiskopiëstelsel veel meer voor de hand. Dit werd nog eens kracht bijgezet door de uitspraak van het gerechtshof Den Haag (zie elders dit nummer) en de waarschuwing van de Europese

beeld: Jan Willem de Blok

Commissie: Teeven zal bij behoud van de thuiskopie-uitzondering moeten garanderen dat rechthebbenden 'billijk' worden vergoed voor het nadeel dat zij daardoor lijden. De Kamer heeft de staatssecretaris nu verzocht haar te laten weten welke beleidsconsequenties en financiële consequenties de uitspraak van het hof heeft voor rechthebbenden en consumenten. Wij rekenen erop dat nu meteen naar een duurzame oplossing voor de toekomst wordt gezocht. De weg naar een modern thuiskopiëstelsel ligt open! 🟡

Commissie: Teeven zal bij behoud van de thuiskopie-uitzondering moeten garanderen dat rechthebbenden 'billijk' worden vergoed voor het nadeel dat zij daardoor lijden. De Kamer heeft de staatssecretaris nu verzocht haar te laten weten welke beleidsconsequenties en financiële consequenties de uitspraak van het hof heeft voor rechthebbenden en consumenten. Wij rekenen erop dat nu meteen naar een duurzame oplossing voor de toekomst wordt gezocht. De weg naar een modern thuiskopiëstelsel ligt open! 🟡

Voorbehoud NORMA-rechten

Steeds vaker ontvangt NORMA klachten over de contractpraktijk, met name van acteurs.

Acteurs worden door een producent van een film of televisieserie onder druk gezet om een contract te tekenen waarin geen rekening wordt gehouden met het exploitatiecontract dat de acteur al met NORMA heeft gesloten. De producent verlangt van de acteur een volledige overdracht van alle rechten van de acteur, terwijl de acteur dus al rechten aan NORMA in beheer heeft gegeven. Juridisch kan dat niet: je kunt rechten namelijk maar één keer overdragen. Belangrijk daarbij is dat een

NORMA-aangeslotene de rechten 'bij voorbaat' aan NORMA heeft overgedragen, waardoor de rechten automatisch bij NORMA liggen zodra een aangeslotene acteert, musiceert of een andere uitvoering geeft. Met de aanmelding van het repertoire bij NORMA wordt deze overdracht nog eens bevestigd.

Voor alle duidelijkheid zou een NORMA-aangeslotene dus altijd een 'voorbehoud' ten aanzien van de NORMA-rechten in zijn contract met een opdrachtgever moeten opnemen. Daardoor worden die NORMA-rechten dus uitgezonderd van de doorgaans door de op-

drachtgever verlangde overdracht. Met PAM, het samenwerkingsverband met scenaristen en regisseurs, is daarvoor de volgende formulering afgesproken:

'Van de in deze overeenkomst overgedragen of verleende rechten en/of aanspraken zijn uitgezonderd de rechten en/of vergoedingsaanspraken die door NORMA collectief worden of zullen worden geëxploiteerd.'

Let er dus op dat deze tekst in je contract terugkomt.

Bij vragen of twijfel kan je uiteraard altijd contact met NORMA opnemen.

1eRang.nl

1eRang.nl is een nieuwe website voor podiumkunsten. Op deze website kunt u voor de meest uiteenlopende voorstellingen kaarten kopen bij alle theaters en podia in Nederland: van toneel tot cabaret en van opera tot dans. Daarnaast steunt 1eRang.nl de strijd tegen woekerprijzen voor theaterbezoek, door direct bij de zaal of het theater in te kopen, zonder enige verhoging. Een complete UITagenda dus, waarbij u de juiste prijs voor uw kaartjes betaalt.

De site is heel gebruiksvriendelijk en biedt twee zoekopties: u kunt per categorie of op datum zoeken. Wanneer u de voorstelling van uw keuze gevonden hebt, verschijnt er informatie over deze voorstelling en kunt u ervoor kiezen foto's of filmpjes te bekijken en recensies te lezen. Via de speellijst kunt u nu ook direct de kaartjes bestellen.

Kortom: eerlijk, eenvoudig en volledig: dat is 1eRang.nl.

1eRang.nl
de meest complete UITagenda

Nominaties Gouden Notekraker 2012

Op maandagavond 27 augustus aanstaande vindt de jaarlijkse uitreiking van de Gouden Notekraker weer plaats in poptempel Paradiso. Dé prijs waarbij de winnaars gekozen worden door collega-musici en -acteurs. Alle bij NORMA en Sena aangesloten uitvoerend kunstenaars kunnen hun stem uitbrengen op de genomineerden voor dit jaar. Vorig jaar gingen Eric Vloeimans en Anna Drijver met de prijs naar huis.

Tekst: Marjan Feiken, met medewerking van Cees Gog

De genomineerden van de Gouden Notekraker 2011 zijn:
In de categorie Televisie: Peter Blok, Sigrid ten Napel en Kees Prins
In de categorie Muziek: Caro Emerald, Glennis Grace en Waylon

De nominatiecommissie heeft de lijst van genomineerden samengesteld op basis van de volgende motivatie.

Televisie

Peter Blok

INTRODUCTIE:

Peter Blok is niet alleen al bijna dertig jaar succesvol als toneelacteur (hij speelt onder andere bij Orkater en Het Toneel Speelt), maar gelijktijdig maakte hij ook furore op televisie met rollen in jeugd- en dramaserie (bijv. *De Daltons*, *Pleidooi* en *Evelien*) én speelfilms zoals *Leef!* en *Zwartboek*.

Peter werkte in 2011, samen met regisseur Will Koopman, aan de thriller *De Verbouwing* en inmiddels zijn de opnames voor *The Entertainment Experience* (een project van Paul Verhoeven) in volle gang.

NOMINATIE GN 012:

Peter Blok is genomineerd voor zijn rol in *Lijn 32* (KRO/NCRV) en met name voor zijn bijzondere prestatie in *In Therapie* (NCRV).

Hij geeft in die rol oprechte aandacht aan zijn cliënten en wordt via deze weg de therapeut die we allemaal voor onszelf zouden wensen.

Sigrid ten Napel

INTRODUCTIE:

Sigrid ten Napel is een jonge actrice die in razend tempo de film- en televisiewereld bestormt. Zo was zij op televisie reeds te zien in onder meer *Penzoa* en *Rembrandt en ik* en vertolkte zij de hoofdrol in de speelfilm *Vast* (One Night Stand, 2011). Al een mooie staat van dienst en dan te bedenken dat ze nog maar pas met haar opleiding aan de Toneelacademie Maastricht is begonnen.

NOMINATIE GN 012:

Sigrid ten Napel is genomineerd voor haar rollen in *Lijn 32* (KRO/NCRV) en *Overspel* (VARA). Ze heeft nu al het grote vermogen

haar rollen te kleuren met wilskracht en charmante kwetsbaarheid.

Kees Prins

INTRODUCTIE:

Na zijn opleiding aan de Akademie voor Kleinkunst heeft Kees Prins zich ontwikkeld tot een van de meest veelzijdige Nederlandse artiesten ooit. Stemmetjes, zang, presentatie, scenario's schrijven en later heel veel regie; Kees doet het allemaal en ook nog op het hoogste niveau. Zowel met toneel en andere vormen van theater als met jeugdtelevisie en speelfilms. Zo won hij een Gouden Kalf voor zijn rol van Johnny Jordaan in *Bij ons in de Jordaan*. Bij het grote publiek is Kees bekend als een van de drie van de populaire en onvergetelijke televisieserie *Jiskefet* (1990-2005). Kees' toneelbewerking van *Het diner* van Jiskefet-collega Herman Koch

Peter Blok (beeld: Robert Land)

Sigrid ten Napel

Kees Prins

speelt, onder zijn regie, nog tot eind juni van dit jaar in de theaters.

NOMINATIE GN 012:

Kees Prins is genomineerd voor zijn rol in de serie *Overspel* (VARA). Met overtuigend gemak toont hij hiermee weer een ander deel van zijn persoonlijkheid in een rol die blijvend intrigeert.

Muziek

Caro Emerald

INTRODUCTIE:

In 2007 zong Caro Emerald op verzoek van producers/songwriters David Schreurs en Jan van Wieringen een demo in van het nummer Back It Up. Een jaar later zong ze het live op de Amsterdamse tv-zender AT5 en dat sloeg zo aan dat besloten werd een heel album te maken. Van *Deleted Scenes From The Cutting Room Floor*, dat op 29 ja-

nuari 2010 verscheen, zijn inmiddels in Europa 1.000.000 exemplaren verkocht. Caro Emerald won onder meer al de volgende prijzen: Goldene Kamera (DE) voor 'Beste Artiest Internationaal', MTV Music Award, Edison Award, Gouden Harp, EBBA Award (voor internationale doorbraak) en onlangs de ECHO Award (DE) voor 'Beste Nieuwkomer Internationaal in Duitsland'.

NOMINATIE GN 012:

Met haar 'nieuwe' sound – de door de producenten Schreurs en Van Wieringen gecreëerde licht elektronische mix van aanstekelijke (retro)ballroomjazz, filmische tango's,

Oproep aan alle NORMA-aangeslotenen: bepaal de winnaars van de Gouden Notekraker 2012! Via de website www.goudennotekraker.nl kunt u uw stem uitbrengen.

groovende jazz en aanstekelijke mambo's – heeft Caro Nederland weer op de wereldwijde popkaart gezet.

Glennis Grace

INTRODUCTIE:

Glennis Grace is de koningin van de talentshows. Als zestienjarige glorieerde ze al in de *Soundmixshow*. In 2005 nam ze als winnaar van het Nationaal Songfestival namens Nederland deel aan het Eurovisiesongfestival in Kiev. Haar echte doorbraak volgde in 2008 met Nederlandstalig werk. In 2011 werd dit gevolgd door deelname aan het programma *De beste zangers van Nederland* (TROS) en haar bekroning tot Beste Zangeres bij de Buma NL Awards. Een succesvol album, *One Night Only*, en diverse hitsingles zijn daarvan het klinkende resultaat.

Op 15 september aanstaande zal Glennis voor het eerst in haar carrière te bewonde-

Muziek

Caro Emerald (beeld: Adrie Mouthaan)

Glennis Grace (beeld: William Rutten)

Waylon (beeld: Melissa Somer)

De nominatiecommissie bestaat uit:

Erwin Angad-Gaur (voorzitter): muzikant, secretaris van de Ntb, bestuurslid van NORMA en Sena
Frederik de Groot: acteur, producent en voorzitter van het NORMA-bestuur

Koert Ligtermoet: voorzitter sectiebestuur Sena Performers

De commissie heeft bij de nominaties advies gekregen van de volgende adviseurs:

Cees Gog: directeur IMS, International Music Services

Wijnand Honig: eindredacteur Muziek NPS

Wisso Wissing: directeur NORMA

ren zijn met een avondvullende show in de Heineken Music Hall in Amsterdam.

NOMINATIE GN 012:

Glennis Grace is een meer dan begenadigd zangeres met een ongelooflijk passievolle stem. Glennis is ook een doorzetter die in een voor haar nieuwe stijl een koninginnenplek binnen het Nederlandstalige muziek-spectrum verworven heeft.

Waylon

INTRODUCTIE:

Na een turbulente periode (Waylons debuutalbum *Wicked Ways* werd een platina hit en succesvolle tournees en een voorprogramma in de arenatour van Whitney Houston volgden) werd Waylons nieuwe album en ode aan de liefde *After All* eind 2011 uitgebracht.

Waylon dankt zijn naam aan én werkte enige tijd samen met de Amerikaanse countrylegende Waylon Jennings. Na de dood van zijn

mentor en een periode van verwerking daarvan, werd Waylon als eerste Nederlandse artiest ingelijfd bij het legendarische Motown Records.

NOMINATIE GN 012:

Waylon blinkt uit in vocale intensiteit en overrompelende optredens. Daarnaast schrijft hij deels zijn eigen songs en hoewel in zijn muziek inspiratiebronnen te herkennen zijn, is niet retro-nostalgie de kernwaarde, maar geloofwaardigheid en authenticiteit.

Wilt u de feestelijke avond bijwonen? Dat kan! Via de website www.goudennotekraker.nl kunt u zich hiervoor aanmelden. De NTR maakt ook dit jaar een registratie van de uitreiking, die begin september op televisie te zien zal zijn.

Video On Demand

Video on Demand (VOD) maakt het mogelijk om zelf te bepalen welke film waar, en wanneer, wordt bekeken. De mogelijkheden voor VOD blijven toenemen: naast de VOD-service die kabelmaatschappijen aanbieden, komen er steeds meer onlineaanbieders van VOD en zijn de eerste stappen al gezet om films via een app(licatie) te streamen. Aangezien bij VOD gebruik wordt gemaakt van de prestaties van audiovisuele rechthebbenden, onder wie acteurs, scenaristen, regisseurs, decorontwerpers en andere visuele makers, is de toestemming van deze rechthebbenden nodig.

Daarom heeft NORMA, in samenwerking met cbo's van overige audiovisuele rechthebbenden – Lira, VEVAM en Pictoright –, contact gezocht met de VOD-exploitanten om zo een regeling tot stand te brengen.

Het zal niemand verbazen dat de VOD-exploitanten niet blij zijn met dit initiatief. Veel VOD-exploitanten verkeren namelijk in de veronderstelling dat met een licentie van de filmmaatschappij alles geregeld is. NORMA en de andere collectieve beheersorganisaties voeren daartegen aan dat acteurs, scenaristen, regisseurs en visuele makers in ieder geval recht hebben op een billijke vergoeding voor de VOD-exploitatie van hun prestaties. De ervaring leert immers dat de audiovisuele rechthebbenden geen cent zien voor VOD-exploitaties, terwijl de wet heel duidelijk stelt dat voor iedere exploitatie aan hen een vergoeding moet worden betaald.

Uiteraard is het laatste woord hier nog niet over gesproken en zal NORMA zich actief blijven inzetten om een vergoeding voor haar aangesloten te bedingen.

VOD platform

Ximon is een video-on-demand (VOD) platform, opgericht in 2011 door het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, Filmproducenten Nederland en EYE Film Instituut Nederland. Ximon wil alle Nederlandse films en TV-series direct toegankelijk maken voor de consument. Van de inkomsten gaat het grootste deel terug naar de makers en uitvoerende kunstenaars en andere rechthebbenden. Via Ximon.nl kun je in hoge kwaliteit Nederlandse en buitenlandse speelfilms, documentaires en TV-drama

online bekijken op het moment waarop jij dat wil. Ximon voegt dagelijks nieuwe films, documentaires en tv-series toe aan haar catalogus. Momenteel heeft Ximon zo'n 2000 titels in haar catalogus. Ximon biedt pay-per-view, maar ook aantrekkelijke abonnementen. Meer informatie op www.ximon.nl.

Uitspraak hof in de kabelprocedure

Sinds 2006 voert NORMA een juridische procedure tegen de kabelmaatschappijen vanwege het doorgeven van muziek en filmwerken via de kabel, zonder dat ze daarvoor een vergoeding betalen aan de aangesloten uitvoerende kunstenaars van NORMA. Eerdere pogingen tot overleg om tot een overeenkomst te komen, hebben tot niets geleid. In 2009 heeft NORMA de rechtszaak verloren, waarop zij in hoger beroep is gegaan. Op 10 april jl. heeft het hof uitspraak gedaan. Helaas zijn bijna alle vorderingen van NORMA afgewezen. Het enige lichtpuntje is dat NORMA aanspraak maakt op een vergoeding ten aanzien van de kabeldoorgifte van vóór 11 december 2006.

Twee pijlers

In de kabelzaak baseerde NORMA zich op twee pijlers: (1) de wet en (2) de overdracht van rechten aan NORMA.

(1) Vordering op basis van de Wet op de naburige rechten: geen heruitzending

NORMA heeft in deze procedure een beroep gedaan op artikel 14a van de Wet op de naburige rechten. Dit artikel schrijft voor dat toestemming voor het heruitzenden alleen collectief kan worden verleend. Het hof heeft het vonnis van de rechtbank bevestigd: door de gewijzigde technische omstandigheden vindt er volgens de wet geen heruitzending via de kabel meer plaats. Volgens het hof is alleen sprake van heruitzending wanneer voorafgaand aan de

Wat ging eraan vooraf?

De reden dat NORMA niet bij de kabelovereenkomst is betrokken, is niet juridisch maar historisch van aard. Bij de totstandkoming van de eerste kabelovereenkomst in 1985 tussen het rechtencollectief en de kabelmaatschappijen bestonden er nog geen naburige rechten.

Bij de kabelovereenkomst zijn enerzijds bijna alle actieve collectieve beheersorganisaties (cbo's) van Nederland betrokken en anderzijds alle kabelexploitanten, zoals UPC en Ziggo. De onderhandelingen over de kabelovereenkomst worden voor de kabelexploitanten mede gevoerd door hun koepelorganisatie NL-kabel. De cbo's die partij zijn bij de kabelovereenkomst vertegenwoordigen binnen- en buitenlandse producenten (respectievelijk SEKAM en AGICOA), componisten, tekstdichters en muzikuitge-

vers (Buma/Stemra), scenarioschrijvers (Lira), regisseurs (VE-VAM) en fotografen en beeldend kunstenaars (Pictoright). De kabelovereenkomst wordt overigens tot op de dag van vandaag vrijwel ongewijzigd voortgezet. Alleen maken sinds 2007 de omroepen geen onderdeel meer uit van de overeenkomst. Een aantal jaren na de totstandkoming van de Wet op de naburige rechten heeft Sena in 1995 een overeenkomst gesloten met de (rechtsvoorganger van) NLkabel en werd 10% van de incasso van Sena gereserveerd voor latere betaling aan de uitvoerende kunstenaars, die niet onder het mandaat van Sena vielen.

Vanaf de oprichting van het bureau heeft NORMA geprobeerd zich een positie te verwerven in de kabelmarkt. In het bijzonder in de periode 1999-2001 hebben gesprekken en onderhandelingen plaatsgevonden met de kabelmaatschappijen, maar die hebben niet tot resultaat geleid. Belangrijkste struikelblok was dat NORMA en de kabelmaatschappijen het niet eens konden worden

kabeldoorgifte een 'eerste uitzending' door de omroep plaatsvindt. Nu de omroepen sinds eind 2006 het programma-aanbod aan de kabelmaatschappijen in een gesloten verbinding leveren (via het distributiecentrum Media Gateway, waarbij die verbinding niet voor de consument te ontvangen is), is er geen sprake meer van een eerste uitzending door de omroep. Doordat deze eerste uitzending ontbreekt, is er dus ook geen sprake van een heruitzending. Ook de Europese richtlijn die aan de relevante wettelijke bepaling (14a Wnr) ten grondslag ligt, zou op die manier moeten worden uitgelegd. NORMA is daarom volgens het hof niet bevoegd om, namens haar aangeslotenen en in ruil voor een vergoeding, op basis van de wet toestemming te verlenen voor de huidige wijze van kabeldoorgifte.

(2) Vordering op basis van de exploitatieovereenkomst met NORMA: overdracht onvoldoende bepaald

Aanvullend heeft NORMA een beroep gedaan op het feit dat, naast de heruitzending, ook de uitzending via de kabel aan NORMA is overgedragen via de exploitatieovereenkomst. NORMA zou daarom ook op basis van de contractuele bevoegdheid collectief moeten kunnen claimen bij de kabelmaatschappijen. Volgens het hof is deze overdracht onvoldoende bepaald, omdat achteraf moet kunnen worden vastgesteld op welk specifiek repertoire van de uitvoerend kunstenaar het recht op kabeldoorgifte betrekking heeft. Naar de mening van NORMA is dit wel voldoende bepaald, nu in de exploitatieovereenkomst is opgenomen dat de uitvoerend kunstenaar de verplichting heeft om zijn bestaande en toekomstige repertoire bij

NORMA aan te melden. Dit heeft het hof echter niet in de beoordeling meegenomen.

Vordering voor het verleden (vóór december 2006) is wel toegewezen

Vóór 11 december 2006 was er echter nog wel sprake van heruitzending. De kabelmaatschappijen zijn daarom wel aansprakelijk gesteld voor de schade als gevolg van de heruitzending in de periode tussen de datum waarop een uitvoerend kunstenaar zich bij NORMA heeft aangesloten en 11 december 2006.

Vervolgstappen

NORMA overweegt tegen het arrest van het hof in cassatie te gaan bij de Hoge Raad. Daarnaast zal NORMA een schadestaatprocedure gaan starten voor de claim voor het verleden.

over het bedrag dat voor de toekomst betaald zou moeten worden.

Na de oprichting van NORMA hebben zowel de kabelexploitanten als de andere cbo's zich verzet tegen toetreding van NORMA tot de kabelovereenkomst. De andere cbo's wilden de koek niet delen en de kabelexploitanten wilden de koek niet groter maken. Vanzelfsprekend heeft NORMA zich al die jaren ingespannen voor toetreding. Zo heeft NORMA samen met FNV KIEM en Ntb in 2002 een klemmend beroep gedaan op het Kabelcollectief om NORMA in hun gelederen op te nemen en mee te laten delen in de kabelinkomsten, die op dit moment zo'n 55 miljoen euro per jaar bedragen. Jammer genoeg wees het collectief toentertijd dat verzoek af.

Tot overmaat van ramp zijn in 2004 de bij Sena gereserveerde gelden voor NORMA-aangeslotenen, inmiddels opgelopen tot zo'n 4

miljoen euro, zonder enig overleg met NORMA, door de toenmalige Sena-directeur terugbetaald aan de kabelexploitanten. Tegelijkertijd hebben de kabelmaatschappijen ons laten weten het dossier te sluiten en geen afspraken te willen maken met NORMA. Zij gaven aan van mening te zijn dat onze aangeslotenen hun rechten standaard zouden hebben overgedragen aan producenten en omroepen.

Ondertussen was NORMA begonnen alle individuele kabelmaatschappijen aan te schrijven en in gebreke te stellen. Toen ook dat zonder resultaat bleef, is NORMA in augustus 2006 een juridische procedure begonnen.

In 2007 heeft NORMA wederom pogingen ondernomen om onderdeel te kunnen uitmaken van het collectief. Door de vertegenwoordigers van het Kabelcollectief is toen wel voorgesteld om ook de door NORMA vertegenwoordigde rechten mee te nemen, maar dit is door NLkabel geweigerd.

Op de bres voor het radiomodel

In de offlinewereld lopen makers en uitvoerende kunstenaars veel inkomsten mis door een slechte onderhandelingspositie en onredelijke contracten, maar op het internet is de situatie zo mogelijk nog erger: op grote schaal wordt content aangeboden zonder dat uitvoerende kunstenaars en makers daar een vergoeding voor ontvangen. ‘Dat moet anders,’ vindt Erwin Angad-Gaur, secretaris/directeur van de Ntb en bestuurslid van NORMA. Hij maakt zich sterk voor een licentiemodel voor het internet: het radiomodel.

Tekst: Olga Meijer

Zelf muzikant zijnde, heeft Erwin Angad-Gaur altijd gestreden om de positie van artiesten en makers te verbeteren, onder meer door namens de Ntb zitting te nemen in de besturen van verschillende rechtenorganisaties. In 2009 was hij medeoprichter van Platform Makers, waarin de vakbonden en beroepsorganisaties van makers en uitvoerende kunstenaars (waaronder ACT, FNV KIEM, Netwerk Scenarioschrijvers en DDG) zijn verenigd. In dat kader voert hij de lobby aan voor het radiomodel. Tijd om hem daar wat vragen over te stellen.

Waar komt het radiomodel op neer en waarom heet het zo?

‘Het radiomodel is afgeleid van het licentiemodel op basis waarvan radiostations muziek uitzenden. Vandaar de naam “radiomodel”, hoewel dit licentiemodel ook geldt voor het draaien van muziek in een kroeg. Dit muziekgebruik wordt gereguleerd door dat het geld voor de auteurs, uitvoerende kunstenaars en de producenten wordt betaald aan enerzijds Buma voor de auteursrechten en anderzijds Sena voor de naburige rechten. Dat werkt redelijk eenvoudig: de muziekgebruiker heeft twee plekken waar

moet worden afgerekend voor twee rechten. Tegenwoordig werken de organisaties bij de incasso samen en kan de afrekening zelfs op één factuur worden opgenomen.

Helaas geldt dit systeem niet voor on-demandgebruik op het internet. Daar waar bij offlinegebruik kan worden volstaan met twee centrale licenties, moet bij gelijksoortig gebruik op het internet ineens aan alle individuele producenten toestemming worden gevraagd. Dat is feitelijk ondoenlijk. Dit probleem doet zich ook voor bij het aanbod op internet van audiovisuele producties. De aard van het internet brengt met zich mee dat mensen altijd en overal over content willen beschikken. Vandaar dat het voor de hand ligt om het offlineriadiomodel ook door te voeren voor het gebruik van muziek, series en films op het internet: zorg ervoor dat er één duidelijk afrekenpunt is, zodat op die manier het gebruik op internet kan worden gereguleerd. Dat zou kunnen worden bereikt door het collectief beheer van rechten verplicht te stellen voor on-demandgebruik op internet. Op die wijze kunnen internetondernemers centraal een dekkende licentie krijgen en zorg je er tegelijkertijd voor dat de makers en uitvoerende kunstenaars, via hun collectieve beheersorganisatie, een aandeel in de internetopbrengsten ontvangen.’

Wat was de aanleiding om het radiomodel op te stellen en wie nam het initiatief?

‘Er ontstaat simpelweg te weinig legaal aanbod op het internet, zeker als het gaat om audiovisuele content. Het illegale aanbod viert hoogtij terwijl legale alternatieven niet of heel moeilijk van de grond komen, omdat er een licentieprobleem is.

Daarnaast kan worden geconstateerd dat daar waar er wél legaal aanbod is, slechts een klein deel van de opbrengsten uiteindelijk bij de makers en uitvoerende kunstenaars terecht komt. Het grote voordeel van collectief beheer is dat je collectief moet onderhandelen over de verdeling van de geïncasseerde vergoedingen onder de aangesloten, waardoor de kans groter is dat het eerlijk wordt verdeeld.’

In de beraadslagingen tussen Ntb, FNV KIEM en NORMA werd naar een oplossing gezocht voor de hiervoor beschreven licentie- en verdelingsproblematiek bij het internetgebruik. Daaruit ontstond het idee om

Erwin Angaud-Gaur (beeld: Robert Swart)

het gebruik op het internet verplicht te regelen via de rechtenorganisaties, het 'radiomodel'. Later is het idee verder uitgewerkt in gesprekken met andere beroepsorganisaties, de Consumentenbond en organisaties in het buitenland.

Overigens is het idee van verplicht collectief

beheer op het internet ook door rechtswetenschappers regelmatig geopperd als oplossing voor de internetproblematiek.

Geldt het radiomodel voor alle exploitatie op internet, ook voor illegale sites?

'Het geldt voor alle digitale on-demand-

streamingdiensten. Het verschil tussen legaal en illegaal is of er al dan niet toestemming van rechthebbenden is verkregen. Die toestemming krijg je in ruil voor het betalen van een vergoeding. Met het radiomodel is het mogelijk om op één plek, namelijk bij de collectieve beheersorganisatie, een helder tarief voor die vergoeding op te stellen. Dat zal, naar analogie met de gewone radio en tv, hoogstwaarschijnlijk een percentage van de reclame-inkomsten en abonnementsgelden zijn. Als je dat betaalt, ben je legaal. Als je niet betaalt, ben je illegaal en moet een site verboden worden.

Op dit moment is het heel moeilijk om legaal content aan te bieden op het internet. Met dat argument wordt illegaal aanbod ook altijd verdedigd: de consument wil aanbod, maar tegelijkertijd wordt dit door veel producenten verboden of beperkt. Met de systematiek van het radiomodel is er geen excuus meer om illegaal te opereren op het internet. Toestemming aan een nieuwe dienst kan immers niet meer zonder reden geweigerd worden. De aanbieder moet alleen een redelijk deel van zijn inkomsten delen met de makers, de uitvoerenden en de producenten.'

Verwacht je draagvlak voor het radiomodel, zowel in de politiek als in de industrie?

'Zoals te verwachten was, is het radiomodel door de entertainmentindustrie niet enthousiast ontvangen. De industrie houdt immers nog vast aan de oude modellen, gebaseerd op individuele onderhandelingen tussen gebruiker en producent. In die individuele onderhandelingen kan, door het aanbod te beperken, een hoge prijs worden gevraagd, waarvan nauwelijks iets aan de maker wordt doorbetaald, omdat de maker daarover ook

Wat ging er mis?

Uitvoerende kunstenaars krijgen doorgaans weinig tot geen inkomsten voor het gebruik van hun prestaties op het internet. Toen de Auteursrechtlijn van 2001 tot stand kwam, wilden platen- en filmmaatschappijen zelf kunnen beslissen over het gebruik van hun producties op het internet. Onder druk van hun machtige lobby werd in de Auteursrechtlijn opgenomen dat voor het gebruik op internet een 'individueel verbodsrecht' geldt. Dit individuele verbodsrecht is te onderscheiden van een collectiefbeheeroplossing, waarbij de uitvoerend kunstenaar of producent het gebruik niet meer kan verbieden, mits er een vergoeding voor het gebruik wordt betaald. Die vergoeding wordt dan betaald aan een door de overheid aangewezen centrale organisatie

en onder rechthebbenden verdeeld. Zo'n systeem geldt bijvoorbeeld voor het draaien van muziek in kroegen; zolang de kroeg maar aan Sena betaalt, kunnen musici en platenproducenten dit gebruik niet verbieden.

Door het individuele verbodsrecht moet de gebruiker van content op internet aan alle individuele platen- en filmmaatschappijen en toestemming vragen. Vaak is in de contracten tussen platen- en filmmaatschappijen en uitvoerende kunstenaars bepaald dat de platen- en filmmaatschappijen de toestemming voor onlinegebruik ook namens de uitvoerend kunstenaar geven. Die uitvoerend kunstenaar moet dan in de contractonderhandelingen zien te bedingen dat de producent hem/haar laat meedelen in de internetopbrengsten. Aangezien producenten vaak grote ondernemingen zijn en tegelijkertijd ook de opdrachtgever van de uitvoerend kunstenaar, laat de uitkomst zich raden.

individueel met de producent moet onderhandelen. Dat businessmodel past niet meer in de huidige samenleving.'

Gelukkig zien steeds meer maatschappelijke organisaties in dat het redelijk is om een vergoeding voor het internetgebruik te betalen aan componisten, acteurs, musici, regisseurs en andere betrokkenen. Deze organisaties, zoals Bits of Freedom of de Consumentenbond, kiezen dan eveneens voor de oplossing van rechtenvergoedingen. De Franse consumentenbond heeft dezelfde ideeën ontwikkeld, vandaar dat binnenkort in samenwerking met deze bond voorstellen richting Europa zullen worden gedaan. Bovendien wordt in de wetenschap steeds nadrukkelijker gepleit voor een collectief systeem om het aanbod op internet te reguleren.

Naast het maatschappelijke draagvlak, lijkt ook het politieke draagvlak voor het radiomodel toe te nemen. D66 heeft het

pleidooi al overgenomen en heeft vragen aan staatssecretaris Teeven gesteld. Teeven onderzoekt de mogelijkheden van het model en heeft daartoe gesprekken gevoerd met onder meer Platform Makers en de Consumentenbond.

Enige tijd geleden heeft de Consumentenbond in samenwerking met de vakbonden een internetvergoeding voorgesteld. Hoe verhoudt zich dat tot het radiomodel?

'De internetvergoeding betreft een andere problematiek, namelijk het niet-commercieel uploaden door privépersonen, zoals gebeurt bij peer-to-peernetwerken. Daar zou een financiële compensatie voor makers en uitvoerende kunstenaars voor moeten komen, een internetvergoeding. Het radiomodel heeft betrekking op het commercieel aanbieden van content op het internet, wat dus via verplicht collectief beheer zou kunnen worden gereguleerd. De internetvergoeding zou in aanvulling op het radiomodel

kunnen worden geïntroduceerd, waarna nagenoeg al het gebruik op het internet zou zijn gereguleerd.

Alleen het faciliteren van de uitwisseling van bestanden valt vooralsnog niet onder de internetlicentie of het radiomodel, maar hierbij zou eenzelfde systematiek van collectief beheer kunnen worden gehanteerd.'

Is met het radiomodel het downloadverbod van Teeven van de baan?

'Er is geen directe relatie tussen het downloadverbod en het radiomodel. Op zich zouden beide naast elkaar kunnen bestaan. Wel gaat een downloadverbod tegen onze zienswijze in. De keuze is feitelijk verbieden of regelen. Het aanpakken van consumenten met een verbod is een heilloze weg, dat blijkt ook uit cijfers in het buitenland. Met onze voorstellen wordt daarentegen geprobeerd om de verantwoordelijkheid bij de commerciële sites te leggen en hun een passende regeling te bieden.'

Wettelijk exploitatierecht producent in strijd met Europees recht

*HvJ EU 9 februari 2012, Zaak C-277/10
(Luksan tegen Petrus van der Let)*

Onlangs deed het Europese Hof van Justitie een uitspraak in de zaak Luksan vs Petrus van der Let. Het betrof een geschil waarin onduidelijkheid bestond over een artikel met betrekking tot filmwerken in de Oostenrijkse auteurswet. Dit artikel bepaalt namelijk dat de exploitatierechten op een film automatisch toekomen aan de producent.

Hoofddregisseur Luksan had in een overeenkomst een aantal van deze rechten uitgesloten van overdracht, maar de producent, Van der Let, was van mening dat de rechten wettelijk rechtstreeks en oorspronkelijk aan de producent toekwamen. De vraag was dan ook of een lidstaat van de EU de exploitatierechten op een film wettelijk aan een producent mocht laten toekomen, zonder dat hier bij overeenkomst van afgeweken kan worden. Het Europese Hof oordeelde dat naar Europees recht de exploitatierechten in principe aan de hoofddregisseur toekomen. Lidstaten mogen echter wel voorzien in een wettelijk *vermoeden* dat deze rechten zijn overgedragen aan de producent, mits hier in het contract van afgeweken kan worden.

Een vergelijking met de Nederlandse situatie

Onze Auteurswet kent een vermoeden van overdracht van exploitatierechten aan de producent (in artikel 45d Aw), mits er voor elke exploitatie een billijke vergoeding wordt betaald. De maker of uitvoerende kunstenaar mag dus schriftelijk van dit 'vermoeden' afwijken. Met het oog op het wetsvoorstel auteurscontractenrecht wordt met deze Luksan-uitspraak wel bevestigd dat de wens van de producenten om een wettelijk exploitatierecht in het wetsvoorstel op te nemen niet verenigbaar is met Europees recht.

WIPO: Audiovisueel verdrag voor uitvoerende kunstenaars

Onlangs is door de koepelorganisatie van de Verenigde Naties voor intellectueel eigendom, WIPO, besloten om de onderhandelingen voor een audiovisueel verdrag voor uitvoerende kunstenaars te heropenen. Al twintig jaar hebben belangenorganisaties zoals vakbonden en rechtenorganisaties onderhandeld over een wereldwijd verdrag voor een betere bescherming van audiovisuele uitvoeringen.

Zo heeft WIPO in 2000 een speciale diplomatieke conferentie georganiseerd over een conceptverdragstekst. Uiteindelijk zijn die gesprekken stukgelopen op het artikel betreffende de overdracht en de uitoefening van rechten van uitvoerende kunstenaars. In juni 2012 zal er een nieuwe diplomatieke conferentie worden georganiseerd en bestaat de kans dat de rechten van uitvoerende kunstenaars in AV-producties eindelijk beter geregeld worden. Een besluit van WIPO moet vervolgens in nationale wetgeving geïmplementeerd worden.

Momenteel ontvangen uitvoerende kunstenaars alleen bij muziek bescherming via een internationaal verdrag: de Conventie van Rome van 1961 en het WPPT-verdrag uit 1996, waarbij de regels zijn aangepast aan het digitaal gebruik van hun werk.

Doordat een audiovisueel verdrag ontbreekt, is er grote achterstand in de (inter)nationale bescherming ten aanzien van de economische en morele rechten van uitvoerende kunstenaars zoals acteurs die werken in de film- of televisiesector. Een audiovisueel verdrag zal naar verwachting de positie van acteurs aanzienlijk versterken. Vergoedingen voor het gebruik van hun uitvoeringen zullen daardoor beter worden gewaarborgd. Als lid van WIPO zal Nederland zich moeten conformeren aan de uiteindelijke inhoud van deze verdragstekst.

Van het ministerie van Justitie hebben wij vernomen dat Nederland vertegenwoordigd zal zijn bij deze diplomatieke conferentie. Zaak dus om daarbij te zijn en samen met de Internationale Federaties van Acteurs en Musici en de koepel van rechtenorganisaties te lobbyen voor de goede verdragstekst. Deze ontwikkelingen zijn zeker ook van belang in het kader van het in Nederland op stapel staande wetsvoorstel auteurscontractenrecht.

Uitnodiging

Vergadering van Aangeslotenen

Hierbij nodigen wij u uit voor het bijwonen van de jaarlijkse Vergadering van Aangeslotenen. Op maandag 18 juni a.s. vanaf 17.00 uur wordt deze, wegens groot succes opnieuw, in Het Ketelhuis in het Westerpark te Amsterdam gehouden.

Tijdens deze bijeenkomst zal een presentatie worden gegeven over de activiteiten van NORMA. Naast het verdelen van de naburige rechtengelden, werkt NORMA aan een betere positie voor musici en acteurs. In de presentatie zal ook worden aangegeven wat de plannen voor de komende jaren zijn.

Datum:

maandag 18 juni 2012

Tijd:

vanaf 17.00 uur

Locatie:

Het Ketelhuis, Westerpark Amsterdam

Agenda:

17.30 uur: welkomstwoord door de voorzitter

17.40 uur: presentatie door de directeur

18.30 uur: einde vergadering

Na de vergadering is er gelegenheid om onder het genot van een hapje en een drankje na te praten.

U kunt zich, bij voorkeur vóór 12 juni aanstaande, aanmelden door een e-mail te sturen naar info@stichtingnorma.nl met als onderwerp "VvA". Vergeet niet uw NORMA-nummer erbij te vermelden.

Wanneer u zich voor 12 juni aanmeldt, ontvangt u in de week voor de bijeenkomst nadere informatie over de te geven presentatie.

Wij rekenen op uw komst!

Schema betalingen 2012

Thuiskopie Video	Planning
Uitbetaling 2009, 2010	2e kwartaal 2012
Uitbetaling 2009	4e kwartaal 2012 (afsluitend)
Uitbetaling 2010 & 2011	4e kwartaal 2012

Thuiskopie Audio	Planning
Thuiskopie Audio 2011	4e kwartaal 2012 (via Sena)
Hoorspelen 2011	4e kwartaal 2012 (afsluitend)
Orkesten 2011	4e kwartaal 2012 (afsluitend)

Thuiskopie Interactief	Planning
Uitbetaling 2009, 2010	2e kwartaal 2012
Uitbetaling 2009	4e kwartaal 2012 (afsluitend)
Uitbetaling 2010 & 2011	4e kwartaal 2012

Leenrecht Video	Planning
Uitbetaling 2009, 2010	2e kwartaal 2012
Uitbetaling 2009	4e kwartaal 2012 (afsluitend)
Uitbetaling 2010 & 2011	4e kwartaal 2012

Leenrecht Multimedia	Planning
Uitbetaling 2009	4e kwartaal 2012 (afsluitend)
Uitbetaling 2010 & 2011	4e kwartaal 2012

Leenrecht Audio	Planning
Uitbetaling 2009 & 2010	2e kwartaal 2012
Uitbetaling 2009	4e kwartaal 2012 (afsluitend)
Uitbetaling 2010 & 2011	4e kwartaal 2012

Achtergrond Muziek	Planning
Uitbetaling 2009 & 2010	2e kwartaal 2012
Uitbetaling 2009	4e kwartaal 2012 (afsluitend)
Uitbetaling 2010 & 2011	4e kwartaal 2012

De vermelde betalingsdata zijn prognoses. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend. Voor de betalingen wordt NORMA's verdeelsysteem VUIK gehanteerd.

ALPHAVOORSCHEID

Naam

Straat en huisnummer

Postcode en plaats

Geboortedatum

Geboorteplaats

Telefoon

E-mail

Bank-/girorekening

Ik ben uitvoerend kunstenaar, te weten:

- acteur poppenspeler (ballet) danser
 variété-/circusartiest zanger cabaretier
 muzikant mimespeler anders:

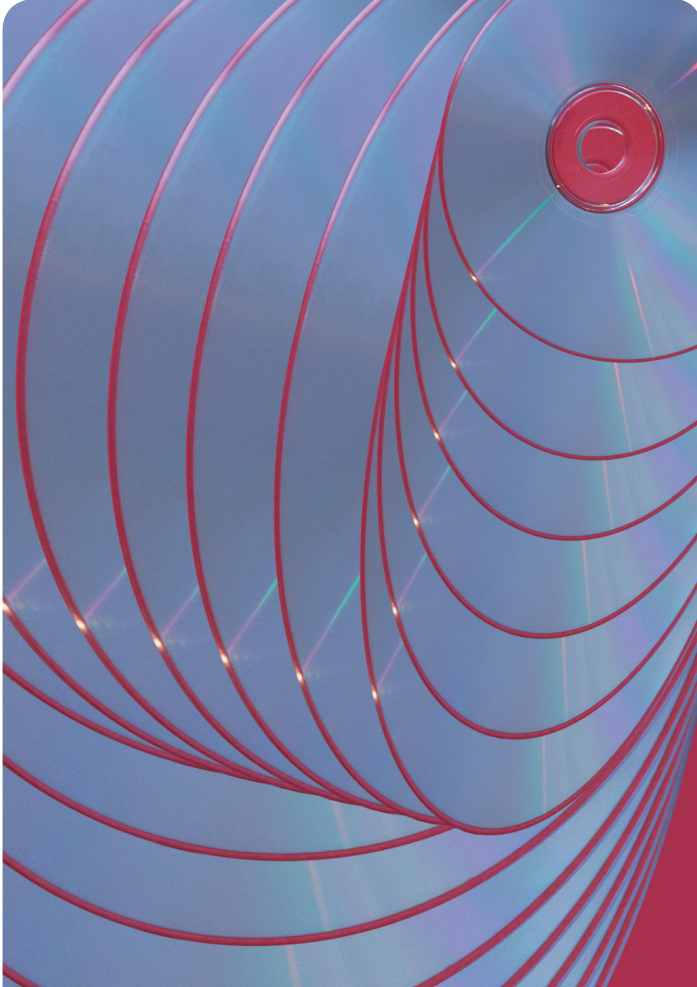
ja, ik meld mij aan bij NORMA om een exploitatieovereenkomst af te sluiten en daarmee eventueel voor een vergoeding in aanmerking te komen. Aan het sluiten van deze overeenkomst zijn geen kosten verbonden.

Postzegel niet nodig

naburige

naburige rechten musici en acteurs

NORMA

**Antwoordnummer 9026
1000 VT Amsterdam**

NORMA verdeelt geld onder de daarop recht hebbende uitvoerend kunstenaars op basis van de Wet op de Naburige Rechten van 1993. Het betreft geld geïncasseerd op basis van Thuis kopiërenrecht, Leen- en Verhuurrecht en Kabelrecht. Daarnaast stelt NORMA zich ten doel de belangen van de uitvoerende kunstenaars bij de collectieve exploitatie van hun rechten te vertegenwoordigen.

Als uw collega nog niet is aangesloten

Het kan zijn dat u wel aangesloten bent bij NORMA, maar uw collega nog niet. Als dat het geval is, geef hem/haar dan deze bon voor kostenloze aanmelding bij NORMA.

